

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/78/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8116212432
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 12. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2017:8116212432.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Martina Barana v spore žalobcu: M., proti žalovanému: U., právne zastúpenému: Mgr. Karol Ševce, advokát so sídlom kancelárie Hlavná 29, 080 01 Prešov, IČO: 37941721, o zaplatenie 7 481,47 Eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu a o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č. k. 16C/33/2016-95 zo dňa 07. 02. 2017 takto jednohlasne

rozhodol:

Zrušuje rozsudok a vec vracia súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom sčasti vyhovel žalobe žalobcu o zaplatenie palmárov za poskytovanie právnych služieb žalovanému.

2. Súd prvej inštancie k svojmu rozhodnutiu dospel z týchto záverov:

„Je nesporné, že žalovaný udelil žalobcovi plnú moc na zastupovanie, z ktorej je zrejmé, že ide o zastupovanie vo všetkých právnych veciach (tzv. generálnu plnú moc), najmä na zastupovanie v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 8C/133/2012. Žalovaný takisto udelil súhlas s tým, že si ustanovený advokát môže za seba ustanoviť zástupcu. Žalovaný nenamietal samotnú výšku tarifnej odmeny, avšak tvrdil, že žalobca na takúto odmenu nemá nárok, nakoľko žalovaný ako spotrebiteľ právnej služby nebol informovaný o jej výške pred vykonaním úkonu právnej služby. Ustanovenie § 18 ods. 4 zákona o advokácii viaže túto informačnú povinnosť len v prípade, ak klientom je spotrebiteľ právnej služby. Súd je toho názoru, že pojem spotrebiteľ právnej služby tak, ako ho definuje zákon o advokácii, nie je nijakým širším pojmom v porovnaní s definíciou spotrebiteľa v zmysle Občianskeho zákonníka, teda ide o akúkoľvek fyzickú osobu, ktorá v zmluvách koná s cieľom, nevzťahujúcim sa k jej obchodom, podnikaniu alebo povolaniu, pričom status spotrebiteľa právnej služby má aj klient, ktorý síce je podnikateľom, avšak predmetom poskytovanej právnej služby nie sú vzťahy vzťahujúce sa k jeho obchodom či podnikaniu, resp. sú, no k celkovému účelu poskytovanej právnej služby sú tieto zastúpené len v nepatrnom rozsahu. Súd má za to, že žalovaný v predmetnom konaní nekonal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti, no dodáva, že samotný predmet konania je extenzívnym výkladom možné považovať za „klasický“ spotrebiteľský spor.

Žalovaný udelil žalobcovi ako advokátovi generálnu plnú moc, z čoho vyplýva, že žalobca bol splnomocnený na vykonávanie všetkých úkonov v prospech žalovaného, za účelom úspechu v spore. Súd má za preukázané, že žalobcovi bol známy spôsob odmeňovania služieb právneho zastúpenia, a to výpočtom podľa hodnoty sporu, pričom hodnota sporu bola od začiatku konania finančne vyčíslená v podobe náhrady za vecné bremeno. Tu má súd za potrebné uviesť, že žalobcom bol v poradí druhým právnym zástupcom žalovaného v predmetnom spore, a teda žaloba hodnota sporu, ako aj odmena za právne služby mu bola známa ešte pred prevzatím právneho zastupovania žalobcom. Žalobca informoval žalovaného pred začatím právneho zastupovania, že odmena právneho zástupcu sa vypočíta v zmysle vyhlášky, teda základom bude výška nároku uplatňovaného v konaní, pričom výška

nároku bola presne vyčíslená v žalobnom petite a bola žalovanému známa ešte pred začatím právneho zastupovania. Navyše z činnosti súdu je známe, že žalovaný vystupuje vo viacerých súdnych sporoch. Súd prvej inštancie sa zaoberal aj námietkami právneho zástupcu žalovaného, ktorý dôvodil, že právny zástupca musí pred každým jedným úkonom informovať svojho klienta o tomto úkone. S uvedeným sa súd prvej inštancie nestotožňuje, pretože podpísaním plnej moci (pováčšinou tzv. generálne plnomocenstvo) je na rozhodnutí advokáta - právneho zástupcu, akú formu úkonov zvolí, samozrejme za predpokladu, že budú vykonávané účelne. Neinformovanie klienta - spotrebiteľa právnej služby o výške odmeny advokátom pred každým úkonom právnej služby, nie je ani disciplinárnym previnením advokáta (rozhodnutie IV. Disciplinárneho senátu SAK z 9.6.2016, sp. zn. DS IV.-XX/XX:XXXX/XXXX). Podľa názoru súdu by bolo neefektívne a v konečnom dôsledku až kontraproduktívne, ak by pred úplne každým úkonom (akékoľvek nahliadnutie do spisu, vyjadrenie, ktorým právny zástupca procesne reaguje na situáciu, ktorá v spore vyvstane) kontaktoval a informoval klienta, akcentujúc aj na špecifickosť vzťahu advokát - klient, ktorý bezpochyby musí mať základ aj na vzájomnej dôvere, ktorej vyjadrenie je transformované práve do podpísanej plnej moci. V konaní nebolo preukázané, že by žalobca - advokát a zároveň poskytovateľ právnej služby neposkytoval právnu službu žalovanému - klientovi a zároveň spotrebiteľovi v konaní 8 C 133/2012, čomu zodpovedali ako listinné podklady, tak aj výpoveď svedka A. M.. Súd prvej inštancie však potreboval preskúmať rozsah týchto poskytovaných právnych služieb. Súd preskúmal úkony právnej služby, vykonané žalobcom v konaní 8C/133/2012, z hľadiska ich opodstatnenosti a účelnosti a zistil, že žalobca si uplatnil odmenu v súlade s vyhláškou, avšak stotožňuje sa s názorom žalovaného, ktorý spochybnil nárok na priznanie odmeny za úkon právnej služby zo dňa 15.5.2014 vo výške 436,54 eur a režijný paušál vo výške 8,04 eur, zo dňa 24.11.2014 vo výške 436,54 eur a režijný paušál vo výške 8,04 eur, zo dňa 30.3.2015 vo výške 436,54 eur a režijný paušál vo výške 8,39 eur a zo dňa 13.8.2015 vo výške 436,54 eur a režijný paušál vo výške 8,39 eur, nakoľko súd má za to, že tieto úkony právnej služby nemožno považovať za vyjadrenia vo veci samej, a ktoré by mali podstatnejší význam, ale ide najmä o predloženie rozhodnutí iných súdov, podporujúcich právny názor žalobcu. Taktiež súd nemôže považovať za opodstatnené podanie sťažnosti na prietahy v konaní zo dňa 19.9.2014, za ktoré si žalobca vyúčtoval odmenu vo výške vo výške 436,54 eur a režijný paušál vo výške 8,04 eur, nakoľko z pripojeného spisu 8C/133/2012 nemal súd za preukázané, že podanie takejto sťažnosti bolo opodstatnené a účelné. Takisto nie je možné priznať žalobcovi odmenu za nahliadnutie do súdneho spisu dňa 9.4.2015 vo výške 436,54 eur a režijný paušál vo výške 8,39 eur a dňa 23.4.2015 vo výške 436,54 eur a režijný paušál vo výške 8,39 eur, nakoľko priznať mu možno len také úkony, ktoré určuje vyhláška, pričom nazretie do spisu je už zahrnuté v právnom úkone príprava a prevzatie právneho zastúpenia“.

3. Súd prvej inštancie aplikoval ust. § 18 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácií, ako aj ust. § 6 a § 24 citovaného zákona a taktiež ustanovenia vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb.

4. O trovách konania podľa pomeru úspechu strán sporu v spore rozhodol súd prvej inštancie tak, že zaviazal žalovaného nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 16,78 %.

5. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný, a to proti výroku rozsudku I. s poukazom, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, nesprávne zistil skutkový stav a následne aj vec nesprávne právne posúdil. Posúdil za nesprávny výklad ust. § 18 ods. 4 zákona o advokácií, kedy vychádzal len zo skutočností, že žalovanému bola odmena za právne služby známa, no nevyporiadal sa s argumentáciou žalovaného, že advokát je povinný informovať klienta o výške odmeny za každý jednotlivý úkon právnej služby pod následkom zániku práva na odmenu za takýto úkon. Predmetná povinnosť advokáta sa dostala do zákona o advokácií s cieľom posilniť dôveru v advokátsky stav tak, aby sa odmena za poskytovanie právnych služieb stala viac predvídateľnou. Jedná sa o ustanovenie, ktoré má chrániť spotrebiteľa. Poukázal na skutočnosť, že žalobca ako advokát neinformoval o odmene žalovaného ako klienta, pričom samotný žalovaný výšku odmeny nepoznal.

6. Súd prvej inštancie sa neriadil ust. § 18 ods. 4, a klient ako neznalý práva je odkázaný na svojho advokáta, ktorý nemôže takúto situáciu zneužívať. Z týchto dôvodov žiadal rozsudok v jeho napadnutej časti zmeniť a žalobu zamietnuť.

7. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie taktiež žalobca, ktorý napadol rozsudok vo výroku II, pričom poukázal na skutočnosť, že je dôvodné zaviazat' žalovaného na zaplatenie celej uplatnenej náhrady za poskytnutie právnych služieb s poukazom na skutočnosť, že žalovaný nenamietal uplatnený nárok ako ani výšku tarifnej odmeny za vykonané úkony právnej služby. Obrana žalovaného v neinformovanosti o výške odmeny pred vykonaním každého jednotlivého úkonu je nedôvodná, nakoľko bolo nesporne preukázané, že žalovanému bola známa výška uplatňovaného nároku, teda finančná náhrada za vecné bremeno, teda hodnota sporu, pričom žalobca informoval žalovaného pred prevzatím právneho zastúpenia o tejto skutočnosti. Úkony právnej služby, ktoré vyhodnotil súd prvej inštancie ako neúčelné, a to vyjadrenia zo dňa 15. 05. 2014, 24. 11. 2014, 30. 03. 2015 a 13. 08. 2015 boli vyjadrením vo veci samej a mali podstatný význam najmä tým, že v nich boli predložené rozhodnutia iných súdov, ktoré podporovali právny názor žalobcu. Obdobne bola účelná aj sťažnosť na prieťahy a štúdia spisu, pričom po podanej sťažnosti bol okamžite vytýčený termín pojednávania, preto sa jednalo o účelný úkon právnej služby a pri samotnom štúdiu spisu možno vychádzať z toho, že ak aj takýto úkon právnej služby nie je výslovne uvedený vo vyhláske, podľa nej platí, že za úkony právnej služby, ktoré nie sú uvedené v odsekoch 1 a 2 patrí odmena ako za úkony, ktoré sú im svojou povahou a účelom najbližšie. Z rozhodnutí vyšších súdov vyplýva, že advokátovi, ktorý vykonal úkon štúdia spisu v záujme riadnej prípravy na pojednávanie, vrátane do jeho nahliadnutia, patrí za tento úkon odmena.

8. Žalobca vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalovaného poukázal na skutočnosť, že toto vyjadrenie je nedostatočne právne odôvodnené bez poukázania na relevantnú judikatúru. Zo spisu vyplýva to, že žalovaný udelil generálnu plnú moc na zastupovanie, že mu bola známa výška uplatňovaného nároku a od neho sa odvíjajúca výška odmeny, o čom bol informovaný pred prevzatím právneho zastúpenia. Žalovaný z viacerých konaní, ktorých je účastníkom, má vedomosť o spôsobe odmeňovania za služby právneho zastúpenia.

9. Žalovaný vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcu uviedol, že považuje rozhodnutie okresného súdu, čo do výroku napadnutého žalobcom za správne, pričom opätovne poukázal na svoju argumentáciu podanú v odvolaní voči výroku I. Taktiež v súlade s názorom súdu prvej inštancie považoval úkony právnej služby, za ktoré nebola priznaná odmena za neúčelné. Zároveň vo svojom vyjadrení z 28. 03. 2017 poukázal na skutočnosť, že z vykonaného dokazovania nevyplýva, žeby žalobca informoval žalovaného o výške odmeny v zmysle ust. § 18 ods. 4 zákona o advokácii, nakoľko aj z dôkazov, ktoré boli vykonané, bolo spomenuté len to, že bol informovaný o odmene podľa tarify, kde ani prítomný svedok nevedel uviesť konkrétnu výšku odmeny a vypovedal len všeobecne.

10. Žalobca vo svojich písomných podaniach zo dňa 19. 04. 2017 zotrval na svojich predchádzajúcich vyjadreniach a poukázal na obsah sťažnosti, ktorú adresoval žalovaný voči nemu na Slovenskú advokátsku komoru, z ktorej vyplýva, že žalovaný ako klient, žalobcovi ako advokátovi plne dôveroval a radil sa s ním o všetkých právnych otázkach, preto sú jeho vyjadrenia o tom, že pri podpise plnej moci žalovaný žalobcu nepoznal, nie je pravdivé.

11. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní (§ 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) v zmysle zásad uvedených v § 470 ods. 1 a 2 CSP, vzhľadom na včas podané odvolanie preskúmal rozsudok v napadnutej časti, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné.

12. Podľa § 18 ods.4 zák. č. 586/2003 Z.z. advokát je povinný v priebehu poskytovania právnej služby informovať klienta, ktorý je spotrebiteľom právnej služby, o výške odmeny za úkon právnej služby ešte pred začatím tohto úkonu, inak mu odmena nepatrí. To neplatí v prípade, ak je potrebné úkon právnej služby vykonať bezodkladne.

13. V zmysle príslušných ust. zák. č. 586/2003 Z. z. o advokácii advokáti poskytujú právne služby, okrem iného aj pri zastupovaní klientov pred súdmi, na základe zmluvy o poskytovaní právnych služieb, ktorá nemusí byť písomná. Advokát poskytuje právne služby za odmenu, ktorá sa určuje dohodou medzi advokátom a klientom, a ak nedôjde k dohode, advokátovi patrí tarifná odmena, teda odmena určená podľa príslušných ust. vyhl. č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (§ 24 zák. č. 586/2003 Z. z., § 1 ods.2 vyhl. č. 655/2004 Z. z.). V

zmysle uzavretej zmluvy o poskytovaní právnych služieb je advokát poskytovateľom právnej služby, prijímateľom, resp. odberateľom ktorej je klient. Zákon o advokácii okrem pojmu „klient“ používa v § 18 ods.4 aj označenie „klient, ktorý je spotrebiteľom právnej služby“. Pokiaľ advokát poskytuje právnu službu klientovi, ktorý je spotrebiteľom právnej služby, ukladá mu zákon v § 18 ods.4 povinnosť v priebehu poskytovania právnej služby informovať takéhoto klienta o výške odmeny za úkon právnej služby ešte pred začatím tohto úkonu s tým, že v opačnom prípade mu odmena nepatrí, čo však neplatí, ak je potrebné úkon právnej služby vykonať bezodkladne.

14. Podľa názoru odvolacieho súdu zo záverov dokazovania doposiaľ vykonaného, spadá žalobca pod kategóriu spotrebiteľa, ktorou sa v zmysle nášho právneho poriadku v zásade rozumie fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. S poukazom aj na dôvodovú správu ohľadne § 18 ods.4 a 5 Zákona o advokácii, v zmysle ktorej cieľom tohto ust. bolo posilniť dôveru v advokátsky stav, pretože odmena za poskytovanie právnej služby sa stane viac predvídateľnou, pričom právna prax potvrdzuje, že najmä pri vysokých odmenách spotrebiteľ právnej služby negatívne znáša oznam o celkovej konečnej odmene advokáta. Ust. § 18 ods.4 Zákona o advokácii zapadá do celkového kontextu právnej úpravy určenej na ochranu spotrebiteľa, z čoho jednoznačne vyplýva, že pojem spotrebiteľ právnej služby tak, ako ho definuje Zákon o advokácii, nie je nijakým širším pojmom v porovnaní s definíciou spotrebiteľa v zmysle Obč. zák.

15. Podľa ust. § 389 ods. 1 písm. b) CSP, odvolací súd zrušil rozhodnutie súdu prvej inštancie z dôvodu, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. V tomto konaní sa súd prvej inštancie nevyporiadal s námietkami vznášanými žalovaným ohľadom právneho posúdenia ust. § 18 ods. 4 zákona č. 586/2003 Z. z., čím došlo zo strany súdu prvej inštancie k vydaniu nepreskúmateľného rozhodnutia, pričom preskúmateľnosť rozhodnutia nepochybne je porušením práva strany sporu na spravodlivý proces. Aj z rozhodnutí Najvyššieho súdu SR či Ústavného súdu SR vyplýva, že súdne rozhodnutie musí poskytnúť odpoveď na námietky vznášané stranami sporu, pričom práve dostatočné dôvody musia byť uvedené ku skutočnostiam, ktoré sú rozhodujúce pre rozhodnutie. V prípade, ak súd v odôvodnení nereaguje na zásadnú relevantnú námietku súvisiacu s predmetom súdnej ochrany prednesenú stranou sporu, je potrebné tento nedostatok považovať za prejav arbitrárnosti (svojvoľnosti).

16. Súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí nedal odpoveď na obranu žalovaného ohľadom uplatnenia citovaného ustanovenia zákona o advokácii. Tento nedostatok je nutné, aby súd prvej inštancie odstránil vo svojom rozhodnutí, pričom jeho úlohou bude po doplnení dokazovania jednoznačne uviesť, či došlo zo strany žalobcu pred začatím úkonu právnej služby k podaniu informácií žalovanému o výške odmeny za úkon právnej služby, zároveň sa v odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvej inštancie musí vyporiadať aj so skutočnosťou, či niektoré úkony právnej služby nebolo nutné vykonať bezodkladne. Až po zodpovedaní tejto otázky je možné pristúpiť k vyhodnoteniu účelnosti úkonov právnej služby v prípade, že zo strany súdu prvej inštancie dôjde ku kladnému zodpovedaniu vyššie uvedenej problematiky, ktorú vyžaduje citované ust. § 18 ods. 4 zákona o advokácii.

17. Zároveň súd prvej inštancie musí argumentačne podoprieť svoj záver, či je naplnením zákona znenia zákona to, že bol informovaný žalovaný o výške odmeny za úkon právnej služby len s odkazom na to, že jej výška bude ustanovená podľa tarify, teda podľa vyhlášky o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnej služby alebo je vyžadované oznámenie výšky odmeny v konkrétnom vyčíslení v eurách. Až po tom, čo súd prvej inštancie sa vyporiada dostatočne s vyššie uvedenými okolnosťami, ktoré sú aj predmetom odvolania zo strán sporu, budú mať strany sporu zabezpečené právo na spravodlivý proces.

18. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd postupom podľa § 391 ods. 1 CSP zrušil napadnutý rozsudok a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

19. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolaťel musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).